Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 293 (8200)
ДЕКАБРИИН 16
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Ажалай амжалтын орьёл үндэр тээшэ

Декабриин 13-най үдэр Бурят-Монголой гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын үзэсхэлэн гоё байшангаар дүүрэн тооной залуушуул сугларба. Хүгжэм зэдэлнэ. Курумкан-Баргажанай, Кудара-Кяхтын, Заиграй-Хэжэнгын, Зэдэ-Сэлэнгын адууша, малша, таряаша, тракторша хүбүүд, басагад хатар танцын эрьюулгэндэ абтажа, хабатай хүхюунээр эрьелдэнэ.

Эдэнэр хадаа малай гүүртэ ба отарануудһаа, машинно-тракторна мастерскойнуудһаа, колхозой үргэн полинуудһаа эндэ — республикынгаа столицада сугларжа, «Ажалые алдаршуулнабди» гэһэн фестивальда зорюулагдаһан слёт үнгэргэхэ зорилготой хүнүүд байгаа.

Эдир залуугай эршэ зориг хүбүүд, басагадай хүдэлхэ бүхэндэнь, үгэ хүүрээ хэлэхэ бүхэндэнь булаг мэтэ бурьялан гарана гэхээр. Мүнөө һаяхан фойедэ танцевалжа ябаһан залуушуул залда орожо хүхюутэй, шууяатайгаар һууринуудаа эзэлнэ.

Энэ суглаан-слёт элидхэлшьегүйгөөр, резолюци, тогтоолшьегүйгөөр — тон онсо өөрэ янзатайгаар үнгэрөө. Түрүүлэгшэ суглаагаа нээмсээрээ хүбүүд, басагадта үгэ үгэнэ. Трибуна дээрэһээ залуу, омогтой дорюун, бэедээ найдаһан, бусадые найдуулһан үгэнүүд дуулдана.

Хүдөө ажахын залуу түрүүшүүлэй республиканска слёт дээрэ үгэ хэлэгшэдэй бултанайнь мэдүүлгэнүүдые һайса шэнжэлэн үзэбэл, нэгэл гол удхатай байна:

— Эдир наһанайнгаа эршэ хүсые Эхэ орондоо бүриниүһэн зорюулхабди!

Манай республикын залуушуулай эрхим түлөөлэгшэдэй иимэ удхатай мэдүүлгэнүүдынь, советскэ залуушуулда зол жаргалта байдал олгоһон Коммунистическэ партида, Советскэ правительствода хизааргүй, үнэн сэхэ байһанай тэмдэг, эдир наһанайнгаа эршэ зоригые Эхэ орондоо бүримүһэн зорюулхабди гэһэн тангариг мүн байгаа.

Дайшалхы улаан тугтаа дүрбэн ордентой Ленинскэ комсомол хэзээшье, хаанашье аа Коммунистическэ партиин үнэн туһалагшань байһан юм, байнашье. Ленинскэ комсомолой оломиллион зэргэнүүдтэ Бурят-Монголой комсомольско организацишье мүн лэ алдарта һуури эзэлдэг байна.

Партиин XX съездын түүхэтэ тогтоолнуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ республикымнай комсомолецууд ба залуушуул эхэдэнгөө хубитые нилээд ехээр оруулаа. Манай залуушуулай эдэбхи үүсхэлые, алдарта хэрэгүүдые тоолохо болоо һаа, тон олон юм. Түнхэнэй аймагай залуушуул 63.310 центнер үбһэ мүнөө жэл бэлдээ. Заиграйн аймагай залуушуул уһалуури, канава малтаха үүсхэл гаргаад, уһалууриин 12 системэ баряа. Комсомолецууд - механизаторнуудшье бусад залуушуулһаа дутуугүй һайнаар ажаллаа. Малажал дээрэ тон олон залуушуул, илангаяа комсомол басагад олоор хүдэлдэг байна. Тэдэнэй нэгэн — Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой залуу һаалишан Дари Цынгунова харууһалжа байгаа үнеэн бүриһөө 2687 литр һү һаагаа, мүн хонин ажал дээрэмнайшье иимэ һайнаар ажаллажа байһан залуушуул угаа олон.

Теэд бидэнэр амжалта, туйлалтаараа һанаагаа амарха эрхэгүйбди. Партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет республика дотороо нарин нооһотой хони тон олоор үсхэхэ зорилго манай урда табиһан байна.

Республикынгаа хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые хүсэтэ ехээр хүгжөөхын түла үшөө тон үсэд нэтэрүүгээр, шэн зоригтойгоор ажаллаха хэрэгтэй байна.

Хүдөө ажахын залуу түрүүшүүлэй республиканска слёдто хабаадагшад ехэ уялгануудые бэедээ даажа абаһан байна. Үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэдэнь колхозуудайнгаа правленинүүдтэ али болохо туһаламжа үзүүлхэ, нёдондонойхидо орходоо 400 грамм ехэ нооһо хонин бүриһөө хайшалха; шэнэ түл абалгада түгэс бэлдэжэ, энэ ажалые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхэ; 100 үнеэн бүриһөө 95 тугал, 100 хонинһоо 100 хурьга, гахай бүриһөө 14—15 поршоонхо абаха; мал, илангаяа гахай олоорнь шахажа таргалуулха, Эхэ орондоо тарган мяха ехээр үгэхэ; үнеэн бүриһөө 1956 онойхиһоо 500 килограмм ехэ һү һааха; талха таряанай, илангаяа кукурузын үндэр ургаса абаха—эдэ мэтэ харюусалгатай ба хүндэтэй уялгануудые түрүү залуушуул даажа абаад, тэдэнэй жэшээгээр хүбүүн, басаган бүхэн тодорхой уялгануудые абажа, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ уряатайгаар хүдөөгэй бүхы залуушуулда хандаһан байна.

Түрүү залуушуулай энэ дүлэтэ уряань, энэ патриотическа хандалгань республикын залуушуулай дунда халуунаар дэмжэгдэхэ, олон мянган омог дорюун залуу зүрхэнүүдые алдарта ажалай аяарюун габьята уряалан дуудахань дамжаггүй.

Залуушуул, хүбүүд, басагад бүгэдөөрөө хүдөө ажахыгаа хүгжөөхын түлөө хүсэтэ мүрысөө дэлгэрүүлэе.

Эдир наһанайнгаа эршэ хүсые Эхэ орондоо бүримүһэн зорюулая!

Хүдөө ажахын залуу түрүүшүүлэй республиканска слёдто хабаадагшадай ХАНДАЛГА

Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр советскэ арадай эдэбхи үүсхэлтэйгээр тэмсэжэ эхилһэн сагһаань хойшо жэл болохонь.

Манай республикын колхозууд болон совхозууд гүрэнэй зүгһөө саг үргэлжын туһаламжын ашаар хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ зарим тэды амжалта туйлаа.

Республикын колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй эршэтэ ажалые КПСС-эй Центральна Комитет, Советскэ правительство үндэрөөр сэгнэхэ зуураа, республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд нооһо, тэрэшэлэн хүдөө ажахын бусадшье продуктнуудые ехээр абадаг болохын тула ехэ ажал хээ гэжэ амаршалга соогоо тэмдэглээ. Хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абадаг болохын түлөө тэмсэлдэ залуушуулшье ехэ туһа нэмэри хээ. Түнхэнэй аймагай залуушуул эршэ зоригтойгоор ажаллажа, 63.310 центнер үбһэ хуряажа абаа. Заиграйн аймагай комсомолецууд болон залуушуул уһалууриин системэнүүдые бариха ажалые шефтээ абанхай. Тэдэнэрэй хүсөөр уһалууриин 12 системэ баригдаа.

Манай механизаторнуудшье һайнаар ажаллаа. Жэшээнь, Түнхэнэй МТС-тэ нүхэр Бутаковой хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай комбайнова агрегат 340 гектар дээрэһээ 6.014 центнер ороохо таряа хуряажа абаа. Охин-Булагай МТС-тэ нүхэр Мельниковэй хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай тракторна бригада элдүүрилэгдэһэн талмайн гектар бүриһөө дунда зэргээр 17,2 центнер ороохо таряа хуряажа абаа.

Олон тоото хүбүүд, басагад шадамар бэрхэ, дүй дүршэлтэй малшад байһанаа харуулба.

Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой залуу һаалишан Дари Цынгунова даажа абаһан үнеэн бүриһөө 2.687 литр һү һааһан байна. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой залуу һаалишан Анатолий Николаев ажахын шэнэ жэлэй түрүүшын хоёр һарын турша соо үнеэн бүриһөө 323 литр һү һаажа, республикын залуу һаалишадай дунда нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Амжалтаяа тэмдэглэхэ зуураа, дутагдалнуудаа хэлэнгүй байхын аргагүй байна. Республика дотор малай ашаг шэмэнь үшөөл бага байһаар. Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ һаамнай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр оройдоол 840 литр һүн һаагдаа, хонин бүриһөө 2,11 килограмм нооһон хайшалагдаа. Ороохо таряан, мяхан, мүн хүдөө ажахын бусадшье продуктнууд ехэ багаар абтана. Үбэлэй үедэ үнеэдые һааха, хонидые эртэ хурьгалуулха, тракторнуудые узловой аргаар заһабарилха, ороохо таряае амяарлан хуряаха гэхэ мэтэ ажалай түрүү арга колхозууд болон МТС-үүдтэ хангалтагүйгөөр нэбтэрүүлэгдэнэ. Харин ажалай түрүү дүй дүршэлэй аша туһань элирэн харагданхай. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско-залуушуулай отара хонидые эртэ хурьгалуулха дүй дүршэлые хэрэглэжэ, энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 104 хурьга абаһан, хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалһан байна. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой залуу һаалишад түрүү дүй дүршэлые ажалдаа хэрэглэһэнэй ашаар үнеэн бүриһөө 2 мянган литрһээ дээшэ һү һаагаа. Тиигэжэ, фермынгээ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1880,3 килограмм һү һааһан байна. Һаяын жэлнүүдтэ республикыемнай нарин нооһотой хони үсхэбэрилхэ Зүүн зүгтэхи томо база болгохо зорилго манай партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет табиһан байна. Эхэ оромнай манай республикын малажалһаа, тэрэшэлэн тарянажалһаа олон мянган тонно нооһо, мяха, һү, ороохо таряа үлүү ехээр абадаг болохоор хараална. Парти, Правительствын табиһан зорилгые дүүргэхээр харагдаһан бүхы хэмжээ-ябуулгануудые дэмжэхэ ёһотойбди.

Ниитын малажалые амжалтатайгаар хүгжөөхын тулада хүнүүд ехэ үүргэ дүүргэдэг байна. Колхозуудта хүнүүд дуталдана. Малажал дээрэ гаража хүдэлмэрилхыень республикын хүбүүд, басагадые бидэнэр уряалнабди.

Хүдөө ажахын залуу түрүүшүүлэй республиканска слёдто хабаадаһан, бидэнэр, арга боломжоёо хаража үзөөд, иимэ уялга абанабди:

Малажал хүгжөөлгэдэ, илангаяа мүнөө үбэлжэлгын үедэ, колхозуудай правленинүүдтэ, МТС-үүд болон совхозуудай дирекцинүүдтэ ехэ туһаламжа үзүүлхэбди. Тэжээлые гамтайгаар, зүбөөр гаргашалхын тулада шангаар тэмсэхэбди. Фермэнүүдтэ солоомо хэршэдэг түхеэрэлгэнүүдые, кормозапарнигууд болон бусад түхеэрэлгэнүүдые, тэрэшэлэн ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха машина, түхеэрэлгэнүүдые тодхуулхабди.

Хонин бүриһөө 400 граммһаа дээшэ нооһо үлүү ехээр хайшалжа абадаг болохобди. Түлнүүдээ эмхитэй һайнаар абажа, бүхы малаа бүрин бүтэнөөр ондо оруулхабди.

Хонидые эртэ хурьгалуулха, үбэлэй үедэ үнеэдһээ һү ехээр һааха гэхэ мэтэ малажалдахи түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ үүсхэл гаргахабди.

100 үнеэн бүриһөө 95-һаа үсөөн бэшэ тугал, 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга, эхэ гахай бүриһөө 14—15 поршоонхо абажа, бүрин бүтэнөөр тэнжүүлхэбди. Колхоз, совхоз бүхэндэ үхэр, хонидые бэлшээн таргалуулха, гүүртэ, отарануудые байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсахабди, гахай олоор шахадаг болохобди.

Малнуудай үхэлгэ, һубайралгатай эрид тэмсэхэбди. 1956 онтой сасуулбал үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 500 килограмм һү ехээр һаадаг болохобди.

Ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилгын угаа ехэ удхашанартай байһые хараадаа абажа, малажалдахи ажал ехэтэй хүдэлмэриие түргөөр механизацилхын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхые уряалнабди.

Тарянажал дээрэ хүдэлмэрилдэг залуу хүдэлмэрилэгшэд болон механизаторнууд! Ороохото культурануудай, тэжээлэй, тэрэшэлэн техническэ культурануудай ургасые дээшэлүүлээ. Гектар бүриһөө 12 центнерһээ бага бэшэ ороохо таряа, 150 центнерһээ бага бэшэ кукурузын ногоон набшаһа абахын түлөө тэмсэхэбди. Хүдөө ажахын машинануудые заһабарилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсахабди, тракторна хүдэлмэриин өөрынь үные табан процентһээ бага бэшээр химдаруулхабди.

Комсомолец бүхэниие, залуу, хүбүүд, басагад бүхэниие гурбан жэлэй курсада һуралсуулжа, малажалай мастерай нэрэзэргэтэй болгохобди.

Агро-зоотехническэ курсануудта саг үргэлжэ һуралсахые уряалнабди. Фермэ, тарянажалай бригада бүхэндэ агро-зоотехническэ культурые оролдосотойгоор нэбтэрүүлхэбди. Советскэ түрүү наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэжэ, 1957 ондо Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха хүндэтэ нэрэзэргэ олохын түлөө тэмсэхэбди. Өөрынгөө юрэнхы эрдэмые, культурна хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлхэбди. Фестивалиин хүндэлэлдэ залуушуулай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэбди, фермэ бүхэндэ уранһайханай самодеятельностиин кружогуудые байгуулжа, улаан булангууд болон библиотекэнүүдые түхеэрхэбди.

Малажалые, тэрэшэлэн тарянажалые хүгжөөхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсохыень Читинскэ областиин, Якутска АССР-эй залуушуултай мүрысэжэ, түрүү һуури эзэлхыень бүхы залуушуулые уряалнабди.

Түрэл Бурят-Монголоо хүгжэнги малажалтай, тарянажалтай, нарин, ба нарибтар нооһотой хони үсхэбэрилгын томо база болгоё.

Залуушуул, социалистическэ мүрысөөндэ олоороо хабаадалсагты!

Узбекскэ ССР. Сурхан-Дарьинска областиин Гиссарска хадын хажууда шулуу нүүрһэнэй шахтанууд баригдажа байна. Узбекистанай предприятинүүд ерэхэ жэлдэ эрхим шанартай коксологдодог нүүрһэ абаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: арматурщигуудай бригада дүүжэн харгы барижа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ салин хүлһэн шэнэ гуримаар түлэгдэнэ

НОВОЕ СЕЛО. (Тернопольско область), декабриин 11. (ТАСС). Колхозой түрүүлэгшэнэртэ, таряанажалай бригадын бригадирнуудта болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ абаһан продукциин хэмжээнһээ дулдыдан, салин хүлһыень түлэхэ шэнэ гурим районой колхозуудта тогтоогдобо. Хуряагдаһан 35 центнер таряан, 750 центнер сахарна свёкло, абтаһан 2000 литр һүн, 5 центнер гахайн мяхан бүхэнэй түлөө нэгэ нэгэ ажалта үдэр колхозой түрүүлэгшэдэ бэшэгдэхэ байна. Хэрбээ колхоз али бүхы талаараа үйлэдбэриин түсэб дүүргээ һаань, колхозой түрүүлэгшэ нэмэлтэ 200 ажалта үдэр абаха. Колхозой мүнгэн олзын нэгэ миллион түхэриг бүхэнһөө түрүүлэгшэдэ һара бүхэндэ 150 түхэриг мүнгэн түлэгдэхэ. Түрүүлэгшын орлогшодо, агрономдо болон бухгалтерта тус бүридэнь түрүүлэгшэдэ орходоо 30 процент доошо ажалта үдэр бэшэгдэхэ байна.

Бригадирай салин хүлһэн мүн лэ хуряагдаһан ургасын зэргээр түлэгдэхэ. Тиихэдээ, ороохо таряанай түлөө таряа сохижо дүүргэһэнэй һүүлээр, хартаабхын түлөө—бүхы ургасаяа хадагалха газартаа оруулһан хойнонь, сахарна свёклын түлөө — бүхы ургасыень бэлэдхэлэй пунктда тушааһанай һүүлээр лэ ажалта үдэр бригадирта бэшэгдэхэ юм. Мүн түсэбһөө гадуур хуряагдаһан ургасын түлөө бригадир нэмэлтэ түлбэри абаха байна.

Колхозой түрүүлэгшэнэртэ, бригадирнуудта, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ салин хүлһыень шэнэ гуримаар түлэхыень КПУ-гэй Тернопольско обком областиин бүхы колхозуудта дурадхаа.

★ ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ ★

Новосибирскэ область. Барышевска МТС-тэ заһабарилгын мастерской баригдажа дүүрэбэ. Шэнэ гэртэ ажал хүдэлмэри эхилээ. Заһабарилгын поточно-узловой арга хэрэглэн, механизаторнууд жэлэй дүүрэтэр бүхы тракторнууд болон прицепной зэмсэгүүдые заһабарилжа дүүргэхэ уялга абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Барышевска МТС-эй шэнэ мастерскойн хабсаралгын цехтэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Механизаторнууд дипломно хүдэлмэринүүдээ тушаана

Хүдөө ажахын механизациин ба электрофикациин Челябинска институтдахи механизатор - практигуудай һурадаг факультедтэ дипломно хүдэлмэринүүдые тушаалга дүүрэбэ. Алтайн, Сибириин, Уралай, Алас Дурана зүгэй МТС-үүдэй, совхозуудай, эмхи зургаануудай 118 хүдэлмэрилэгшэд инженерэй диплом абаа.

Олон дипломно проектнүүд ажал хүдэлмэридэ хэрэглэгдэмээр гэжэ тоологдоо.

„Читлес" трест жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

Байгалай үмэнэ эгээн томо «Читлес» трестын модо бэлэдхэгшэд жэлэйнгээ түсэбые һаяхан дүүргэбэ. Нёдондонойхидо орходоо 136 мянган кубометрээр ехэ модон хэрэглэгшэдтэ эльгээгдээ. Мүн модоной үнэ сэн нилээд химдараа.

ТОБШО ҺОНИНУУД

✦ Челябинскын металлургическа заводто техникэ шудалха байшан нээгдээ. Лекцинүүдые уншаха, техническэ фильмнүүдые харуулха залнууд болон үйлэдбэриие автоматизированнэ ба механизированнэ болгохо кабинедүүд тэрээн соо байгуулагданхай.

☆ Минскдэхи Кагановичын нэрэмжэтэ гуталай фабрикада арьбалагдаһан түүхэй эдһээ зуу мянга гаран паар гутал оёгдобо. Арьбалһан түүхэй эдээрээ энэ предприяти мүнөө жэлдэ 8 үдэр хүдэлмэрилөө.

✦ Бухарска областьдо жэмэстэ модод болон виноградннигуудые һуулгажа дүүргэбэ. Кзыл-Кумын элһэн губиин дундахи уһатай, ногоотой шэнэ газарнуудта гурба мянга гаран жэмэстэ модод таригдаа.

✦ Смоленскэ областиин түрүү малшад областиингоо гээгдэжэ ябаһан колхозуудта гаража ерээ. Һүүлээрнь болоһон областной зүблөөндэ һаалишад дүй дүршэлөө халан абалсаһан байна. Партиин обкомой болон облгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар, мүн үнэтэ шангуудаар олон һаалишад шагнагдаа.

(ТАСС).

Ленинград. Баригдахаа байһан атомна ледоколой досоо таладань хадагдаха 2 мянга гаран сан түмэр Ижорско заводой хүдэлмэрилэгшэд бүтээн гаргаба. Тэрэ түмэрынь верфьдэ эльгээгдээ. Атомна реакторые халхалха хабтагар түмэр болон бусад зүйлнүүд мүнөө эндэ хэгдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мартеновскэ цехтэ. Атомна ледоколой хэрэгсэлнүүдые бүтээхэдэ хэрэглэгдэхэ булад хайлуулагдажа байна. ТАСС-эй фотохронико.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ажал хэрэгээ мэдэжэ хүтэлбэрилхэ

(Заиграйн аймагай партконференцинээ)

—Манай аймагай олохон колхозуудта таряан, мүн малажал гээгдэнги зандаа, — гэжэ КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Ф. Петров элидхэл соогоо тэмдэглэһэн байна. Энэ тобшолол тон зүбтэй.

Заиграйн аймагай колхозууд ажахын үнгэрһэн жэлдэ зарим тэды амжалта туйлабашье хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар ехэ дутагдалтай. Орооһото культурануудай ургаса бага, дунда зэргээр гектар бүриһөө 6,4 центнер абтаба. Малай тоо толгойе олошоруулха түсэб дүүргэгдээгүй. Энэнь эхэ малай олоороо һубайрһанһаа болоо. Нийтын малай ашаг шэмэ бага. Колхозууд үнеэн бүриһөө 1200 литр һү һааха түсэбтэй байһан аад, арайхан гэжэ 891 литр һаагаа.

Тэрэнэй эсэстэ, Тельманэй нэрэмжэтэ, «Улаан Эрхирик» болон бусад колхозуудай олзо доход нёдондо жэлэйхиһээ бага болоо.

Делегадуудай тэмдэглэһэнэй ёһоор, хүдөө ажахын ехээр гээгдэжэ ябаһанда партиин айком, тэрэнэй инструкторска группанууд ехэхэн зэмэтэй байна. Партиин айком, тэрэнэй бюро хүдөө ажахыгаа үшөөл халирхайгаар хүтэлбэрилһэн зандаа гэжэ делегат нүхэр Дабаев зүбөөр тэмдэглэбэ. Ново-Брянска МТС-эй зонодохи инструкторска группа (секретариинь нүхэр Филиппов) МТС, колхозуудай хүдэлмэридэ багаар нүлөөлнэ, холын фермэ, бригадануудаар үсөөн ябана, тэдээндэ бодото туһаламжа үзүүлнэгүй. Нүхэр Филиппов, зонодохи инструктор Дашицыренов нийтэ-политическэ хүдэлмэридэ анхаралаа багаар хандуулна.

Элидхэлшэ, үгэ хэлэһэн делегадууд МТС-үүдэй хүдэлмэрие зүбөөр шүүмжэлээ. МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд зөөлэн хахалалгые тоолоод, хүдөө ажахын гол шухала асуудалнуудые шиидхэнэгүй. Димитровой, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозууд шэнэ, боро газар ашаглажа, үндэр баян ургаса абадаг дүй дүршэлтэй болонхой. Теэд, ондоо колхозууд энэ арга боломжоёо хэрэглэнэгүй. МТС-үүдэй дирекци техникээр дутамагбди гэжэ шалтаад, зохихо хэмжээ абанагүй.

—МТС-эй мэргэжэлтэд малай үүлтэр һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна, — гэжэ делегат Цыренов шүүмжэлбэ. Конференци дээрэ үгэ хэлэһэн олон делегадууд хүдөө ажахыгаа гээгдэлһээ гаргаха, артелиин ажахын бүхы һалбаринуудые эрид хүгжөөхэ шухала болоо гэжэ хэлэбэд. Энэ зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада мүнөөнһөө бүхы хэмжээ абаха хэрэгтэй.

Мүнөө малай үбэлжэлгын харюусалгатай үе ябажа байна. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо үбһэ тэжээл хэды ехээр бэлдэбэшье, аймагай колхозуудта үбэлжэлгэ муугаар үнгэржэ байна. Хоёр һарын туршада 90 гаран эбэртэ бодо мал, 150 хонин, 170 гахай гарзалба. Сталинай, Димитровой, Маленковой нэрэмжэтэ колхозууд һү һаалгаяа нёдондо жэлэй энэ үеынхиһээ бага болгоо. Гэбэшье, партиин айком, колхозуудай партийна эхин организацинууд эдэ дутуунуудые усадхаха тушаа бодото хэмжээ абанагүй.

Конференциин делегадууд аймагай промышленна предприятинуудай хүдэлмэрие һайжаруулха, арад зоной культурна эрилтые хангаха асуудалнуудта ехэ анхаралаа хандуулаа. Заиграйн аймаг республика соогоо томохон промышленна аймаг болохо ёһотой. Эндэхи леспромхозууд «Забайкаллес» комбинадай модо бэлэдхэхэ бүхы түсэбэй хахадһаа үлүүсэнь дүүргэнэ. Энэ жэлэй арбан һарынгаа түсэбые промышленна предприятинууд 105,8 процент дүүргээ. Түсэбһөө гадуур 6,5 миллион түхэригэй продукци гаргагдаа.

Онохойн модоной комбинат, Эриин, Шулуутайн, Баруун Тарбагатайн леспромхозууд һайн амжалтануудые туйлаа. Гэхэтэй хамта, промышленна предприятинуудай хүдэлмэридэ дутуу дунданууд олон. Черемуховска леспромхоз арбан һарынгаа түсэб дүүргээгүй. Леспромхозуудта машина техникэ мууса ашаглагдана, ажалай бүтээсэ бага байһаар. Ажалай бүтээсые горьтойгоор дээшэлүүлжэ, предприяти бүхэнине түрүү болгохо зорилго конференци дээрэ табигдаба.

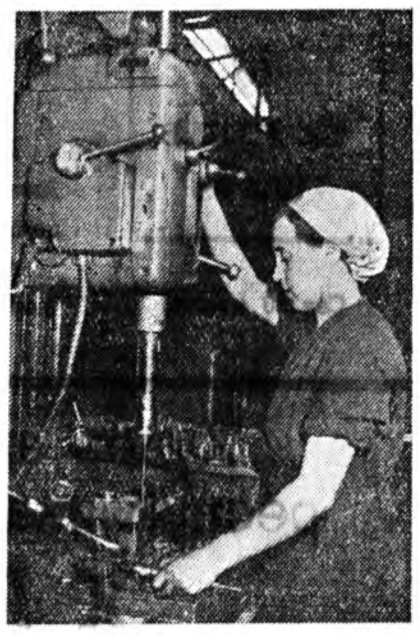
Промышленность болон хүдөө ажахыгаа жэгдэ түргэнөөр хүгжөөхын тулада партиин айком хүдэлмэриингөө арга дүршэлые мүнөө сагай эрилтэтэй зохилдохоор һайжаруулан, хэрэг ажалаа мэдэжэ хүтэлбэрилхэ ёһотой.

Аймаг дотор идеологическа хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр табигдаһан тушаа делегадууд Александров, Макаров болон бусад хэдэн баримта, жэшээнүүдые дурдан шүүмжэлбэ. Партиин айкомой пропаганда ба агитациин таһагай, аймгүйсэдкомой Культурын таһагай хүдэлмэри мүнөө сагай эрилтэдэ харюусанагүй. КПСС-эй XX съездһээ хойшо эдэ таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа бодото хубилалта хээгүй гэхэдэ болохо. Холын фермэ, бригадануудаар кино харуулагдадаггүй, лекци, элидхэл уншагдадаггүй зангаараа.

КПСС-эй айкомой хүдэлмэрие хангалтатай гэжэ тоолоод, аймагай партийна конференци партиин айкомой, шалгалтын комиссиин шэнэ состав һунгаа.

Эмхидхэлэй пленум дээрэ КПСС-эй айкомой нэгэдэхи секретаряар Ф. Ф. Петров, хоёрдохи секретаряар А. С. Дейнеко, секретарьнуудаар И. И. Филиппов, Л. В. Власов, М. Б. Арьяева гэгшэд һунгагдаа.

Д. Цыбикжапов, манай корр.

ХАРЬКОВ. Орджоникидзын нэрэмжэтэ тракторна заводой түлишын аппаратурын цехтэ Мария Киевская зургаан жэлэй урда ерэжэ ороһон байгаа. Басаган үрэмдэгшын мэргэжэл түргэн шудалжа, ажалайнгаа бүтээсые һараһаа һарада дээшэлүүлжэ эхилбэ. Хүдэлмэрилдэг газараа эмхи гуримтай байлгажа, сагаа тон зүбөөр хубаарилаһанай ашаар, нүхэр Киевская гурбан станок дээрэ хүдэлжэ, халаан соогоо 2—3 нормо дүүргэдэг болоо һэн.

Мүн бүтээн гаргаха зүйлээнгээ шанарыень һайжаруулхын, үнэ сэнгыень доошолуулхын талаар Мария Киевская хэдэн һайн дурадхалнуудые оруулба.

Үнгэрэгшэ табан жэлдэ Мария Киевская 13 жэлэй нормо дүүргээ. Мүнөө жэлдэ тэрэ һара бүри нормоёо дунда жэшээгээр 290 процент дүүргэнэ. Харьков городой ба заводой эрхим үрэмдэгшын хүндэтэ нэрэзэргэдэ Мария Семеновна Киевская хэдэн дахин хүртэһэн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үрэмдэгшэ Мария Семеновна Киевская.

ТАСС-эй фотохронико.

4-дэхи кварталайнгаа түсэб дүүргэбэ

Улан-Удын модоной заводой модо үйлэдбэрилдэг залуушуулай цех зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь холо урид, октябрь соо дүүргэһэн байгаа. Тиин нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал валовой продукци гаргалгые 20 процентээр дээшэлүүлһэн юм. Энэ амжалтаараа һанаагаа амарангүй, цехынхид жэлэй дүүрэтэр үшөө 2000 кубометрын модон амһарта хэхэ гэжэ уялга абаһан байна.

Тэрэ уялгаа нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэхын тула социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Мүнөө тус цехынхид завод соогоо түрүү һуури эзэлжэ ябана. Ажалаа һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар цехын хүдэлмэришэд 4-дэхи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь 20 хоног урид дүүргээ. Залуушуулай цех нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 2 миллион түхэригэй продукци үлүү ехээр үйлэдбэрилһэн, ажалай бүтээсые 4 процентээр дээшэлүүлһэн байна. Тэдэнэй бүтээн гаргаһан продукци Ташкент, Алма-Ата., Фрунзе ба оронойнгоо бусад городуудта эльгээгдэнэ.

Цехын станочнигууд Нина Колесникова, Валентина Яковлева, Нина Красник, Надежда Петрова, слесарьнууд Степан Сизых, Альберт Загайнов ба бусад үдэрэйнгөө даабари 120—130 процент дүүргэнэ.

А. Аюшеев.

Экономическа һургуулиин нэгэ заняти

КПСС-эй Зэдын айкомой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн экономическа һургуулида аймагай партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, Үшөөтэйн МТС-эй харьяата колхозуудай түрүүлэгшэнэр, партийна организацинуудай секретарьнууд һурана.

«Үбэлэй үедэ үнеэдэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тухай» асуудал һая болоһон заняти дээрэнь зүбшэн хэлсэгдээ. Үшөөтэйн МТС-эй главна зоотехник нүхэр Фирсов «Малай эдихэ бүдүүн тэжээл хайшан гэжэ бэлэдхэхэб» гэһэн лекци уншаа.

Зэдын аймаг малай бүдүүн тэжээлээр дутамаг байна. Тиимэһээ, солоомо буйлуулжа малда эдюулхэ ябадалда горьтой анхарал хандуулха шухала болоно. Занятида хабаадагшад энэ асуудалые тон шухалада тоолоһон байха юм. Солоомо али зэргэ шэмэтэйб, тэрэнийе буйлуулхада шэмэнь яагаад дээшэлдэгбэ гэжэ лектор тодорхойгоор хөөрөө. Тэрэшэлэн солоомые хайшан гэжэ дэбтээхэ, буйлуулан бэлэдхэхэ заабаритай танилсуулаа. Гэбэшье, солоомо буйлуулха, тэрэнийе извёсткоор шанаржуулан малда эдюулхэ хүдэлмэри эндэ хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Энэ арга хэрэглэдэг зарим аймагуудтахи малшадай дүй дүршэл тухай хөөрэлдөөн болоо.

Үнеэдһээ һү һаалгые һүүлэй 3—4 жэлэй туршада ехээр дээшэлүүлһэн Кировэй нэрэмжэтэ колхозой зоотехник нүхэр Шевлякова «Үбэлэй үедэ үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлжэ, һү ехээр һааха тухай» лекци уншаа.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1432 литр һү һааһан байна. Тиихэдээ урда жэлэйхиһээ 45,6 процентээр нэмэһэн гэхэ гү, эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 54 центнер һүн һаагдаһан болоно. Энэнь үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлһэнэй, шадамараар һааһанай аша үрэ мүн.

Һаалишадай хүдэлмэрие хайшан гэжэ эмхидхэһэн, мал харууһалха ба эдеэлүүлхэ ямар гурим тогтооһон тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрөө. Үнеэдэй ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэтэеэ хамта, һүнэй тоһолигые нэмээдэг арга хэрэглэһэн тухайдаа тогтожо мүн хөөрөө.

Үнеэдые саг соонь шэргээхэ, һайн бэлэдхэлтэйгээр тугаллуулха гээшэ ехэ удхашанартай гэбэ.

Һү һаалгые түсэблэдэг, һаагдаһан һүнэй бүридхэл хэдэг дүй дүршэл тухайдаа хэлэбэ.

Һаалишадые шэлэн томилхо, үнэн шударгы байхаар хүмүүжүүлхэ гээшэ һү ехээр һаажа абаха гол шухала аргануудай нэгэн болоно. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой 25 һаалишад ажахын жэлэй эхилһэнһээ хойшо ороһон һаалишадые тоолонгүйгөөр 1000—2000 литр һү һааһан байна. Тус колхоз мүнөө жэл үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 1650 литр һү һааха уялга абанхай. Тиихэдэ колхозой түрүү һаалишан Д. Жалсанова—2500 литр, Ч. Данзанова—2000, Л. Намсараева, Б. Цыбенова туд тудтаа 1800 литр һү һааха уялга абаба. Эдэ уялгануудые дүүргэхэ арга боломжын бии байһые лектор эли тодоор тайлбарилан харуулаа.

Нүхэр Шевлякова гүүртэнүүдтэхи һаалишадай ажалые шэнэ гуримаар эмхидхэһэн, малай тэжээлэй рацион хайшан гэжэ зохёоһон тухайгаа хэлээ.

Ноябрь һара соо колхозуудай хэды шэнээн һү һааһан тухайда КПСС-эй айкомой Үшөөтэйн МТС-эй зонодохи секретарь нүхэр Будажапов элидхээ.

Аймагай экономическа һургуулиин энэ занятиин дутагдалынь юун байгааб гэхэдэ, элидхэлшэ гол түлэб зоотехническэ заабаринууд тушаа тогтоод, түрүү аргын экономическа талыень, аша туһыень харуулха гэжэ оролдоогүй байна. Мүн һаалишадай, малшадай урмашалые бури ехэ болгохо хэмжээнүүд тухай хэлээгүй.

Хонидые үбэлдөө хурьгалуулга, түл абалга тухай асуудалнуудые удаадахи занятинуудтаа хэлсэжэ шиидхээ.

Н. Цыбенов.

Коммунистнууд үйлэдбэриин экономикые шудална

Энэ жэлдэ хүдөө ажахын экономико шудалха 13 семинар Сэлэнгын аймагта эмхидхэгдээд, 200 коммунистнууд һуража байдаг.

Жэшээлхэдэ, Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо иимэ нэгэ семинар бии юм. Тэндээ хүдөө ажахын экономикын тодорхой асуудалнуудые абажа, шэнжэлэн шудалдаг байна. Һаяхан семинарай ээлжээтэ заняти боложо, комплексно бригада тухайда коммунист нүхэр Бадмаев элидхэл хээ. Занятида хабаадагшад комплексно бригада яахадаа һайн бэ гэжэ эли тодоор ойлгоо.

Селендумын МТС-эй дэргэдэ эмхидхэгдэһэн семинарта һурадаг коммунистнууд механизаторнуудай ажалые хайшан гээд зүбөөр эмхидхэхэб гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэһэн байна.

Хүдөө ажахын иимэрхүү асуудалнуудые шэнжэлэн шудалхадаа коммунистнуудай экономическа эрдэмынь дээшэлнэ, ажал хэрэгээ һайнаар мэдэхэ болоно.

Партиин айком энэ жэлдэ түрүүшынхеэ хоёр жэлэй экономическа һургуули эмхидхээ. Тус һургуулида аймагай партийна, советскэ эдэбхитэд, тэрэ тоодо колхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партиин айкомой болон аймгүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэд һурадаг. Һаяхан энэ һургуулиин ээлжээтэ занятинь болоод, хүдөө ажахын социалистическэ системэ ба зургаадахи табанжэл соо хүдөө ажахын ямараар хүгжөөгдэхэ байһан тухай лекцинүүд уншагдаа.

Эдэ лекцинүүдэй һүүлээр Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дансорунов, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ванкеев гэгшэд үйлэдбэрилдэг продукциингаа үнэ сэнгые химдаруулха аргануудтухай элидхэлнүүдые хэһэн байна. Эдэ элидхэлнүүдыень эдэбхитэд ехэтэ һонирхожо шагнаа.

Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз 1956 ондо малажалайнгаа продуктнуудай өөрынь үные ехээр химдаруулаа. Жэшээнь, 1955 ондо нэгэ центнер мяха абахын тула 8 ажалта үдэр гаргаһан һаа, энэ жэлдэ 6 ажалта үдэр гаргаһан байна. Нэгэ центнер ноохо хайшалжа абахын тула үнгэрэгшэ жэлдэ 184 ажалта үдэр гаргаһан байбал, мүнөө жэлдэ 154 ажалта үдэр гаргаа.

Энэ колхозой нэгэ килограмм мяхан 1955 ондо 3 түхэригтэ байһан аад, мүнөө жэл 1 түхэриг 84 мүнгэтэ болоо. Нэгэ килограмм нооһон 6 түхэригтэ байһан һаа, энэ жэлдэ 4 түхэригтэ болобо. Мүн баһа нэгэ литр һүн 80 мүнгэтэ байһан аад, мүнөө 57 мүнгэтэ болоо.

Нүхэр Дансорунов продукциин өөрынь үные химдаруулхын тула ямар хэмжээ абаһан тухайдаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

— Мяха, һүнэй болон нооһоной сэнгые химдаруулхын тула элдэб тэжээл элбэг ехээр бэлэдхэһэн байнабди. Үнгэрэгшэ үбэлдөө малнай үбһөөр, бусад тэжээлнүүдээр хүсэд хангагданхай байгаа. 1955 ондо ондоо тээһээ үбһэ худалдажа абаа һэмди. Тиихэдэмнай малһаа абтаһан продукциин үнэ сэнгынь дээшэлһэн юм. Энэ жэлдэ колхозой элдэб тушаалтадай тоое үсөөрүүлжэ, сүлөө гарагшадыень малажал дээрэ хүдэлхөөр эльгээбди. Жэшээнь, малай гурбан фермын, тарянанажалай хоёр бригадын орондо комплексно хоёр бригада эмхидхэгдээ. Тиихэдэмнай хүтэлбэрилхы тушаалтай 10-аад хүн сүлөөржэ, малажал дээрэ сэхэ ажалладаг болоо,—гэжэ нүхэр Дансорунов хэлэбэ.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо хүдөө ажахын продукциин өөрынь үнэ мүн лэ химдараа. Ерэхэ жэлдэ бүришье ехээр химдарха түсэбтэй.

Колхозуудта үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин өөрынь үнын химдархада, колхознигуудай ажалта үдэртөө абадаг олзо доходынь бүри арьбан болоно.

Манай аймагай коммунистнууд хүдөө ажахын экономикоһоо гадна, мүн транспортын болон промышленна предприятинуудай экономикые шудалжа байна. Жэшээнь, промышленностиин экономико шудалха хоёр жэлэй экономическа һургуули Гусиноозерск городто эмхидхэгдээ. Энэ һургуулида Галуута-Нуурай шахтануудай начальнигууд, главна инженернүүд болон бусад һурадаг.

Транспортын асуудалнуудые шудалха экономическа һургуули Галуута-Нуурай түмэр замай станцида нээгдэнхэй. Энэ һургуули табан заняти хээд байна.

Экономическа һургуулинуудай, семинарнуудай занятинуудые колхозууд, МТС-үүдэй зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор хэжэ, ажахыгаа зүбөөр хүтэлбэрилдэг болохо зорилго партийна организацинууд урдаа табина. Жэшээнь, хүдөө ажахын экономикые шудалхын тула Сэлэнгын МТС-тэ эмхидхэгдэһэн семинарайхид «Хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөлгэдэ МТС-эй дүүргэхэ үүргэ» гэһэн асуудалаар заняти хээ.

Гэхэ зуура, хүдэлмэрилэгшэдэй экономическа эрдэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ горьтойхон дутагдалнууд бии байһаар. Зарим газарнуудта (жэшээнь, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо, Сухын МТС-тэ) хүдөө ажахын экономико шудалха семинарнууд муугаар хүдэлмэрилнэ. Тэндэ һурадаг коммунистнуудай заримань занятидаа ябанагүй.

Дурсагдаһан дутуунуудаа дары усадхаха эрид хэмжээн абтажа байна.

Б. Ширеторов, КПСС-эй Сэлэнгын айкомой партийна гэгээрэлэй кабинедые даагша.

Сатирын булан

Нэгэ даргын хоёр нюур

Ажал хэрэгтээ ёһо тэдыгээр хандадаг Хужартын ба Санагын сельпонуудай хүтэлбэрилэгшэд «Б. М. Үнэн» газетэдэ шангаар шүүмжэлэгдэһэн бэлэй. Аха заха даргань байһан хадаа Закаменай аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Г. Доржиев энэ шүүмжэлэл тушаа үгэ хэлэхэ ушартай болоо һэн.

Нүхэр Доржиевай кабинет. Дарга өөрөө үндэр столойнгоо саана һууна. Календарынь 1956 оной ноябриин 19-е, понедельник харуулна. Үглөөнэй почтоор ерэһэн бэшэгүүдые задалжа уншана. Нэгэ бэшэг задалаад, уншаһан бэеэрээ нюураа уршагад гүүлбэ:

«Энэм баһа бэшэбэ. Газетын редакци. Зоблонтой юм гээшэб даа. Эдэш һалахаяа болибол. Байза, — аяар сентябрь, октябрь һарануудта гараһан шүүмжэлэлые нэхэнэ, дахана гү даа... Байза, юун шүүмжэлэл бэлэй? Һэ, бури үни хада тус шүүмжэлэлдэ харюу эрижэ, газетын редакциһаа бэшэгэй ерэхэдэ, харюусаха, тэрэ шүүмжэлэлтэй газетэ уншаха гэһэн аад, мартаа байналби. Юун гэһэн мартамхай хүн гээшэбиб?! Энэмнил муу! Ажал хэрэг... огто сүлөө болоногүй. Асаруулжа уншаха юм байна»,—гэжэ һанахатайгаа адли, кнопко дарана.

Хонхын дуугаар бэшээшэнь орожо ерэнэ.

—«Үнэн» газетын сентябриин, октябриин номернуудые асарагтыл даа,—гэжэ түрүүлэгшэ хэлэнэ.

—Сагтаа,—гээд бэшээшэ кабинедһээ гараһан аад, удааншье болонгүй газетэ асарна.

«9 хүнэй хабаадалгатай тоосоото суглаан», «Хубилалта болоногүй» гэһэн бэшэгүүдые Доржиев уншаба хэбэртэй,—шэгээ хобхо татажа: «Байза, юун гэһэн бүтэхэгүй юм гээшэб! Угаа ядахадаа суглаагаа суглуулжа ядаха! Бүтэхэ юумэ бэшэ... Иигэжэл нэгэ шууяжа эхилээ хадаа зобоожо эхилхэнь гээшэ. Байтараа эдэш миниингээ нэрэ хухалхань гээшэ,—гэжэ зосоогоо бодоно.—Иигээд байхада яалтай гээшэб? Санагын, Хужарай сельпонуудаар ябажа ерэхэ болоо гээшэ гү? Үгы даа, байг. Нэгэ юумэ эрээлжэ үгэхэ болоо байна. «Хониншье бүтэн, шоношье садхалан байха ёһотой» гэлсэгшэ бэлэй гү?... Юун гэжэ бэшэлтэй гээшэб? (Доржиев хэдэн хуудаһа саарһа урдаа табижа, бэхэ дүтэлүүлбэ) Тон шухалань хадаа, хонин лэ бүтэн байха ёһотой...» гэһэн бодол толгойһоонь гаранагүй.

«Бэшэгүүд соо дурсагдаһан баримтануудай зариманиинь элирүүлэгдэбэ...» гэжэ бэшээд, «зүб даа, зариманиинь» гэхэ ёһотой,—гэжэ тэрэ бодоно,—Худалааршье бэшэжэрхихэдээ болодог зонта гэжэ газетые халта зэмэлхэ ёһотой. Зүб. Саашань байза иигэжэ бэшэе: **«Санагын сельпогой түрүүлэгшэ Цыренжапов, Хужарай сельпогой түрүүлэгшэ Долгоржапов хоёр зэмэтэй гэжэ тодороод, хатуугаар хэһээгдэбэ»**,—иигээд лэ дүүрэг, — намһаа саагуур, наранһаа наагуур... Тэрэгүйдэ һалахаяа болёо байна. Тиихэдэ Цыренжапов Долгоржапов хоёр намда сухалдахаяа хоуирмой даа, ёһо дүүргэжэ бэшээ һэм гэнэ бэзэб...», — гэжэ бодоод, бэшэгээ конвертдэ хээд, эльгээжэрхибэ һэн ха.

Бэшэг эльгээһэнһээ хойшо арбаад хоног үнгэрбэ. Ноябриин 30-най үдэр Доржиев кабинедтээ ехэл тэнигэлэн һуужа һууба. «Байза, мартаад хээгүй, дүүргээгүй юумэн байна бэшэ ха гү? Саг соонь хэхэ юумэеэ унжагайруулхал дурагүй хүм. Аа, тэрэ Хужарай сельпое шүүмжэлһэн бэшэгтэ харюу табяагүй байна бшууб»,—гэжэ гэнтэ һананажархиба.

Аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ мартамхайшаг хүн һэн. 11 хоногой урда тээ һанаанһаа абажа тэрэ статьяда харюу бэшэжэрхиһэнээ огто таһа мартажархёо ха юм. Тиигээд лэ: «Байза, тэрээхэн бэшэгтэ, харюу үгөөдхихэ юм байна,—гэжэ Доржиев шиидэбэ,—Тээсгэнэй юундэ нэгэ юумэ бэшэжэ ябуулаагүй гээшэ һэнбиб. Мүнөө хэхэ юумэеэ үглөө болгохо дурагүй хүм. Юун гэһэн хүнийе зобооһон сельпогойхид гээшэб! Долгоржапов юрэдөө суглаагаа мүртэйгөөр үнгэргэхөө яаһан хүн гээшэб? Юун гэжэ бэшэлтэйб? Зэмэ амасагдаа гэжэ бэшэхэ гэхэдэ, суглаа хураал татаха хэрэгтэй, протокол хэрэгтэй. Байза, мэлзэжэрхихэл юм байна,—гэжэ һанаандаа оруулжа сэхэлдеэд, сонхоороо халта хараад, эмнеэд абаба.—Намһаа юу оложо эдихэ һэм. Үгы, юун гэжэ, хайшан гэжэ мэлзэхэб? Намар байгаа һаабза? Байгаа! Хүнүүд нэгэ газарта байгаагүй, хүдэлмэридэ, олон газарта байгаа һаабза? Тиигээ. Ондо ондоо тээ гурба дүрбэн суглаан татагдаһан гэхэ байна. 9—9 хүн һаа 4 газарта, дүрбэн юһэ—36 хүн болоно бэзэ. Суглаанда 9 хүн бэшэ, 36 хүн байгаа һэн гэжэл бэшэжэрхихэд юм байна. Тиигээд лэ һалаг, намһаа саагуур, наранһаа наагуур»,—гээд лэ бэшэжэ оробо.

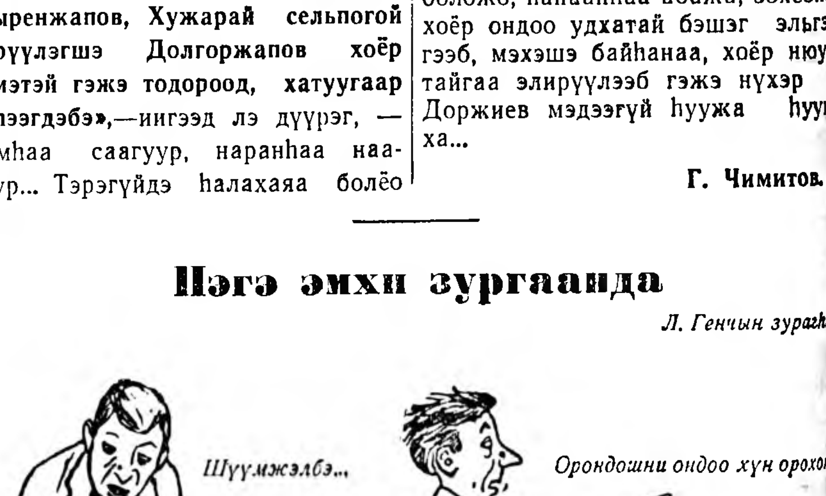
«9 хүнэй хабаадалгатай тоосооте суглаан» гэһэн бэшэг соо заагдаһан баримтанууд шал худал байба. Бригадануудай холо холо байһан ушарһаа Хужарай сельпогой тоосоото суглаан гурбан газарта үнгэргэгдэжэ, хамта дээрээ 35 хүн хабаадалсаа. Сельпогой түрүүлэгшэ Долгоржаповай зэмэ эндэ байхагүй»,—гэһэн бэшэлгэ эльгээжэрхибэ.

Мартамхай, мэхэшэ байһанһаа боложо, һанаанһаа абажа, зохёоһон хоёр ондоо удхатай бэшэг эльгээгээб, мэхэшэ байһанаа, хоёр нюуртайгаа элирүүлээб гэжэ нүхэр Г. Доржиев мэдээгүй һуужа һууна ха...

Г. Чимитов.

Нэгэ эмхи зургаанда

Л. Генчын зураг

(„Крокодил" журналһаа абтаба).

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Шэнэ арга"

Манай газетын ноябриин 23-най номерой «Сатирын буланда» иимэ гаршагтай бэшэг толилогдоһон юм. Хориин аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой малай байранууд задагай зайдан, тугалнуудайнь байра уйтан, харанхы гэжэ тэрэ бэшэг соонь хэлэгдэһэн байгаа.

Бэшэг соо дурсагдаһан баримтанууд булта зүб байба, — гэжэ Хориин аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Цыденов манай редакцида мэдээсэЭ.

«Хан Жаргалан», «Нимын бууса» гэжэ газартануудта байдаг тугалай байранууд заһабарилагдаа. Мүн «Үдын гол» гэжэ газарта 40 тугалай багтаха байра баригдажа дүүргэгдэбэ. 90 тугалай байха байра 1957 оной январь һарада баригдажа дүүргэгдэхэнь.

Залуу наhанайнгаа залиршагүй эршые Эхэ оронойнгоо аша туhада зорюулая!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуушуу-й суглаанда хабаадагшад эрэhээ доошоо): Читын об-тиин залуушуулай деле-ие толгойлогшо Юрий колаевич Голубинский, лгын аймагай Маленко- нэрэмжэтэ колхозой га-шан Екатерина Петровна генева, Гашэйн МТС-эй женер-гидротохник Алек-ар Семенович Шульгин, уунын аймагай «Комин-н» колхозой агроном Ану-а Ивановна Мезенцева, байкальска аймагай Хру-вой нэрэмжэтэ колхозой лишан Анатолий Николае- Николаев, Ахын аймагай аан Аха» колхозой зоо-ник Вера Александровна ченко.

hаалишанай ажал хүндэтэй

(Түнхэнэй аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Климовагай үгэhөө)

Республикын залуу малшадай слёдто суглархан таанадта хүдэлжэ байhан фермынгээ залуу hаалишадhаа амар мэндые хүргэнэб. **(Альга ташалга).**

Би жэлэй саада тээ городто ажаллажа байhанаа, комсомолой уряагаар хүдөө гаража, хүдэлжэ захалаа hэм. Түрүүшынгээ жэл МТС-тэ механизатораар хүдэлөөд, hүүлээрнь Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой hүнэй-товарна фермэдэ hаалишан болохоёо ерэhэн байнаб. Фермэдэ ерэhээр малай, үнеэдэй харууhантай танилсажа захалhан байнаб. Саашадаа үнеэдые hаажа hурааб. Үнеэ hааха гээшэ нилээд хүндэ байгаа: үнеэдэй абари зан, али хүхыень түрүүн hаахыешье мэдэдэггүй hэм. Иигэжэ нэгэ хэды хүдэлhэнэйм hүүлээр шэнэ тугаллаха гунжадые намда даалгажа үгэhэн байна. Тэжээлээр бага байжа, үнеэднай намарhаа хойшо нилээд тураад, тугаллаад байхадань ехэ бэрхэтэй байгаа. Гэбэшье, шэнэ үнеэдээ зүбөөр hаажа, ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ тус бүриhөөнь 1415 литр hү hаагаа hэм. Хэрбээ малнай үбhэ тэжээлээр, илангаяа шэмэтэ тэжээлээр элбэг hаа, нилээд ехэ hү hааха байгааб. Хэтэрхэдээ, солоомоёо тэрэ зандань үнеэдтээ үгэдэг байгаабди. Гадна, үнеэ hаахаар дулаан байрашье үгы hэн.

Ажахын шэнэ жэлдэ манай фермэ үнеэн бүриhөө 2000 литр hү hааха уялга абаhан байна. Энээниие дүүргэхэ аргатайбди. Үбэлэй байрада орохотоёо хамта малнай рационой ёhоор эдеэлүүлэгдэнэ, фермэ дээрэ нёдондонойхидо орходоо нилээд гуримтай болоч-хой. Үнеэн бүридэ 6 килограмм үбhэ, 9 килограмм буйлуулагдаhан солоомо, 10 килограмм турнепс, 6 килограмм силос сүүдхэдээ үгэнэбди. Иигэжэ үнеэдые эдеэлүүлхэдэ hү hаалга горьтойгоор нэмэнэ. Жэшээлхэдэ, манай фермын түрүү hаалишан Полубенцева ажахын шэнэ жэлэй эхинhээ 334 литр hү үнеэн бүриhөө hааhан байна. Мүн hаалишан Андриевская hү ехээр hаадаг.

Үнеэдээ тэжээлээр хүсэд хангаад hанаагаа амаршабал, буруу болохо. Юуб гэхэдэ, үнеэдые зүбөөр hааха, тугаллуулха ябадал hаалишанай ажалда тон шухала гэжэ тоолоноб. Жэшээлхэдэ, үнеэдэй дэлэнгые нидхэржэ, массаж хэхэ гээшэ аргагүй хэрэгтэй. Нүхэд, залуу hаалишад, hү ехээр hаахын тула үнеэдэйнгээ дэлэнгые залхуурангүйгөөр нидхэрэгты, массаж хэгты!

Дутуу дундануудаа тоолохо болоо hаа, иимэ байна. Хүдөөдэ худалдаа наймаанай муугаар эмхидхэгдэhэн дээрэhээ халаадай бүд абаха аргагүйдэнэбди. Нэгэ халаадаал ходо үмдэхэ баатай бологдоно. Гадна, хүнэг hуулга гэхэ мэтэ амhарта манай тэндэ хомор. Эдэ бүхы юумэнүүдые гуримшуулха аргатай юм бэзэ.

Фермымнай бэлшээринүүд шэмэ муутай, ногоотой юм. Тиимэhээ үнеэдэй рациондо белогтой тэжээл дутана. Иимэhээ фермэ шадараа горох тариха гэлсэhэн аад, юумэ бүтээгүй. Горохын үрэhэ элдэб организацинуудhаа эрижэ ядаабди.

Ажахын энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө 1600 литр hү hааха уялгаяа дүүргэхые бүхы хүсөөрөө оролдохоб.

Нүхэд залуушуул, hаалишад боложо фермэнүүдтэ гарагты!

Фестивалиие ажалай амжалтаар угтая

(Ярууныи аймагай „Коминтерн“ колхозой комплексно бригадын бригадир, агроном Мезенцевагай үгэhөө)

Мүнөө жэл манай колхоз ороohото культурануудай гектар бүриhөө 11 центнер, зелёнкын — 40 центнер ургаса абаhан байна. Тэд газарай хүрьhэн, мүн бусад арга боломжонуудые харахада, колхознай ороohото культурануудай 18—20 центнер, зелёнкын—60—70 центнер ургаса абажа шадаха юм.

Хүдөө ажахын культурануудай ургаса юун дээрэhээ иимэ бага байнаб гэхэдэ, нэн түрүүн Нарhатын машинно-тракторна станци тарилгын газарые хүсэд hайнаар элдүүрилнэгүй, хуряалгые ехээр унжагайруулжа, ороohоной гээлтэ ехээр гаргана. Жэшээнь, зунай сагта кукурузын, хартаабхын ургасын хойноhоо харууhа хэхэ культиватор үгөөгүй. Тиимэhээ эдэ культуранууд тон бага ургаса үгэhэн байна.

Мүн ургасын набша намаа гэмтээдэг хорхой, шумуултай тэмсэхэ хоро хэрэгтэй сагтань олохын аргагүй. Үнгэрөөшэ зун «Сельхозснабай» базаhаа абаhан хоро сагаа хүсэшэhэн, хэрэггүй болошоhон байгаа, тиимынь мэдэнгүй хэды ехэ сагаа бараhан, нилээд ехэ мүнгэ гаргашалhан байнабди. Энээн тушаа республикын «Сельхозснабай» хүтэлбэрилэгшэд харюусаха ёhотой.

Хүдөөдэ, илангаяа манай колхоз мэтэ холын колхоздо, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ехээр гээгдэнги, худалдаа наймаан аргагүй муугаар табигданхай. Кино ерэхэдээ хуушан картинануудые асарна. Республикымнай театрнууд бүри харагдадаггүй.

Мүнөө үедэ, фестивальда бэлэдхэжэ байха сагта хүдөөгэй уранhайханай самодеятельностиин кружогуудта зорюулжа, бурят хэлэн дээрэ шэнэ зүжэг, дуун гэхэ мэтые олоор гаргажа байдаг hаа hайн байна. Бидэ ерэхэ фестивалиие ажалай шэнэ амжалтаар угтахабди.

Энэ оной декабриин 13-да Улан-Удэ городто хүдөө ажахын залуу түрүүшүүлэй республиканска слёт болобо, «Ажалаа алдаршуулнабди» гэhэн республиканска фестивальда зорюулагдаhан энэ слёдто 400-гаад залуушуул, комсомолецууд хабаадаба. Тэдэнэр ажал хүдэлмэри болон саашанхи зорилго тухайгаа хэлсэжэ, республикынгаа бүхы залуушуулда Хандалга бэшэг баталан абаа. Олон залуу түрүүшүүл үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаhан байна.

Залуушуул, мүрысэел хоорондоо!

(Читын областьhоо ерэhэн делегациие хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Голубинскиин үгэhөө)

Манай хоёр областиин колхозууд, МТС-үүд, городууд хоорондоо мүрысэдэг болонхой. Энэ тон hайшаалтай. Юуб гэхэдэ, манай область танай республика хоёрой байгаалиин эрхэ байдал адлирхуу, тиигээдшье зэргэлээд ажаhууна гээшэбди.

Областиимнай комсомолецууд болон залуушуулай ажабайдалда hонин, шэнэ юумэн саг үргэлжэ гаража байдаг. Жэшээнь, хүдөөдэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие hайжаруулха талаар Красно-Чикойско районой залуушуул ехэ үүсхэл гаргаа. Мүнөө тэрэ райондо уранhайханай самодеятельностиин кружоггүй клуб гэжэ байхагүй. Колхозой уранhайханай коллективүүд бэе бэедээ ябалсажа, наада табидаг, дүй дүршэлөө халан абалсадаг болонхой. Агын Бурят-Монголой национальна округто фестивальда бэлэдхэл hайнаар ябажа байнхай. Эндэхи Хангилай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой залуушуул ехэ эдэбхитэйгээр бэлэдхэжэ байна.

Хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ талаар hүүлэй жэлнүүдтэ манай область нилээд hайн үрэ дүн туйлаа. Мүнөө областиин колхозууд гүрэндөө 5117 тонно ноohо тушааhан байна. Тэрэнэй 65 процентнь нарин ба нарибтар, оройдоо 1 процентнь шэрүүн байгаа. Манай зарим районууд дунда зэргээр хонин бүриhөө 3,5 килограмм, «Комсомолец» совхоз—5,4 килограмм ноohо абаа. Энэ совхоздо 108 комсомолец бии. Тэдэнэр бултадаа тооной малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг.

hүүлэй жэлнүүдтэ областиин комсомольско организацинууд өөhэдынгөө эрхим нүхэдые дүй дүршэл ехэтэй хонишодтой хамта хүдэлжэ, шадабари мэргэжэлыень халан абахые эльгээhэн байха юм. Хамта дээрээ гурбан жэлэй туршада городууд болон тосхонуудhаа 5850 комсомолец болон залуушуул эльгээгдээ.

Мүн hүүлэй жэлнүүдтэ 350 мянган гектар шэнэ ба боро газар элдүүрилэгдэhэн байна. Энэ ехэ хүдэлмэридэ комсомолецууд болон залуушуул түрүү зэргэдэ ябаа.

Арбадахи классые дүүргээд, колхоздоо ошожо хүдэлхэ гэhэн патриотическа үүсхэл манай областиин комсомолецууд болон залуушуулай зэргэдэ дэлгэрээ. Гансахан мүнөө жэл Агын округто 60 залуу хүбүүд, басагад арбадахи классые дүүргээд, түрэл колхоздоо хүдэлжэ эхилhэн байна.

Областиимнай зарим колхозуудта комсомольско организаци бүхыдөө малажал дээрэ хүдэлдэг болоhон байха. Жэшээнь, Агын округто—Сталинай (Зугаалай), Кировэй (Хара Шэбэр) нэрэмжэтэ колхозуудай бүхы комсомолецууд малажал дээрэ хүдэлнэ.

Тиигэбэшье, манай областиин эрхим hаалишадай тоонь танайхидhаа нэгэ бага үсөөн байна. Үнеэн бүриhөө хоёр мянган литр hү hааhан hаалишадаймнай тоо оройдоо гушаад байна. hаалишадаймнай дунда нэгэшье эрэ хүн байхагүй.

Нүхэдүүд! Хоорондоо ябалсажа, hайнаар танилсажа, дүй дүршэлөө халан абалсахын түлөө мүрысэел.

Хүбүүд, hаалишад болоел!

(Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Николаевай үгэhөө)

Малажалые эрид хүгжөөхэ тушаа КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолой гараhанай hүүлээр би hүнэй-товарна фермэ дээрэ хүдэлхэеэ ошоо hэм.

Түрүүшын жэлдэ бэрхэшээлнүүд яhала ушардаг байна. Үнеэн бүхэнэй абари зангые шэнжэлхэ, зүбөөр тэдэниие эдеэлүүлхэ, саг соонь сэбэрлэхэ, дэлэнгыень аятайгаар эльбэжэ, нидхэрхэ хэрэгтэй. Эдэ бүхы хүдэлмэриие ехэл ханамжатайгаар хэжэ байнаб. Ажахын энэ жэлдэ үнеэн бүриhөөн дунда зэргээр 2300 литр hү hааха гэhэн уялга абаhан байнаб.

Энэ ехэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө улам эршэмтэйгээр ажаллажа байнхайб. Мүнөө жэлэй хоёр hара арбан хоногто үнеэн бүриhөөн 356 литр hү hаажа, колхоз соогоо нэгэдэхи hуури эзэлээб. Энэ hууряа алдахагүйн түлөө бүхы хүсэ шадалаа гаргахаб.

hү ехээр hаахын түлөө энэ слёт дээрэ үгэ хэлэhэн Ярууныи мяха-hүнэй совхозой залуу hаалишан нүхэр Дылыковые социалистическэ мүрысөөндэ уринаб.

Залуушуулда этигэл найдабари хэрэгтэй

(Селендумын МТС-эй комбайнер Воропаевай үгэhөө)

Би трактористаар хүдэлжэ байhанаа 1950 ондо армида мордоо hэм. Үнгэрэгшэ жэлдэ армиhаа ерэжэ, тракторайнгаа рульда дахин hуугаа hэм. Хабарай тарилгые үнгэргөөд, комбайнёроор хүдэлхэеэ хүсөөб. Тиихэдэмни намда «С-4» маркын комбайн даалгажа үгтэhэн байгаа.

Тэрэ комбайнаа өөрынгөө гараар заhаhан байнаб. Тиигэбэшье, анха түрүүшынхеэ комбайнер болоод байхада тиимэ хүнгэн бэшэ байгаа, Мэдэхэгүй юумэн яhала олон, хажуугаарнь ажалай эмхидхэлдэ бэрхэшээл ушардаг hэн.

Ургаса хуряалгын үедэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ, удаань Зэдын аймагай «Коммунизм» колхоздо хүдэлhэн байнаб. Тиихэ зуураа, 35 үдэрэй туршада 503 гектар хуряагааб. Сезон соо хадаха даалгабаримни 220 гектар hэн. Иимэ амжалта яажа туйлагдааб гэхэдэ, агрегалтамнай ажалша бэрхэ хүнүүд хүдэлөө, гадна комбайнаа hайнаар харууhалжа ябадаг байгаабди.

Гэбэшье, механизаторнуудай байра байдалые hайжаруулха тушаа колхозууд hаналаа табинагүй. Илангаяа Хрущевой, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо полевой станууд шэнээр бариглданагүй, хуушаниинь заhабарилагданагүй. Тиимэhээ тэндэ хүдэлдэг механизаторнууд хүдэлмэриин hүүлээр hайнаар амарха, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргагүйдэнэ.

Манай МТС-тэ комсомолецууд болон залуушуулай гэжэ нэрэтэй тракторна бригада бии юм. Теэд, тэрэ бригадые нэгэ үбгэжөөл хүтэлбэрилдэг. МТС-эй дирекци залуушуулда туhаламжа хүргэжэ, тэдэнэрэй дундаhаа hайниинь шэлэжэ, бригадираар табихаhаан жэл бүри айдаг гэхэ гү, али найдабари олгодоггүй юм. Комсомолецууд болон залуушуулай бригадые мэргэжэл ехэтэй комсомолец хүтэлбэрилдэг hаа дээрэ байгаа гэжэ hанагдана.

Малшадай эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха

(Закаменай аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой hүнэй-товарна фермын тоо бүридхэгшэ Авдеевагай үгэhөө)

Үбэлжэлгын үедэ малшадай хүдэлмэри аргагүй ехэ байдаг. Жэшээлхэдэ, манай түрүү hаалишан Лыгденова үүрэй сайхаhаа эхилээд, үдэшэ орой болотор саг үргэлжэ тооной фермэ дээрээ ажаллажа байдаг. Тиимэhээ тэрэ hайн үрэ дүн туйлажа шадана.

Гэхэтэй хамта, манайшье фермэ дээрэ ажал хэрэгтээ хайша хэрэгээр хандаха, иишэ тиишээ ябаха аргаяа оложо ядахагүй хүнүүд бии. Тэдэнэр түрүү hаалишадhаа hү хоёр дахин шахуу багаар hаадаг байнал.

Хэрбээ колхозой правлени, мүн аймагай, сомоной хүтэлбэрилэгшэд hаалишадай эрилтэдэ анхаралтайгаар хандажа, тэдэниие эдеэ хоолоор дутаангүй, хэрэгтэй эд бараагаар хангаха гэжэ оролдодог байгаа hаа, тиимэ байдал ушархагүй байhаниинь мэдээжэ. Хүдөөдэ олон ушарта магазин хаалтатай байдаг, наймаалагшадые шэлэн олохо, тэдэниие хүмүүжүүлхэ хэрэг тон hула байна гээшэ ха. Ядахын сагта дабhа, зуруулгүй болошоод байдагбди. Гутал, хубсаhан ерэхэдээшье, томо, ехэнүүд размертэй ерэдэг. Иимэ байдалые болюулха хэрэгтэй.

Мүнөө үедэ хэдышье ехэ ажал хүдэлмэритэй байбал, фестивальдаа бэлэдхэхэеэ мартадаггүйбди.

Колхоздомнай шэнэ барилга яhала бүтээгдэжэ байнхай. Энэ жэлдэ үнеэдэй хоёр байра, хониной байра шэнээр баригдаа. Ажал хүдэлмэридөө бии байhан дутагдалнуудаа усадхажа, шэнэ жэлдэ шэнэ амжалта туйлахабди.

Уялгаяа дүүргэхэбди

(Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Амоголоновагай үгэhөө)

Колхозойнгоо үүлтэртэ фермэдэ hаалишан боложо хоёр жэлэй урда тээ ороо hэм. Түрүүшынгээ жэлдэ дүй дүршэл ехэтэй hаалишадтай суг хүдэлжэ, нилээд олон юумые ойлгожо абаhан байнаб. Мүн минии хүдэлмэридэ зоотехник туhалдаг байгаа.

Ажахын үнгэрhэн жэлдэ бүхы фермээрээ үнеэн бүриhөө 2434 литр hү hаагаабди. Би үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 3728 литр hү hаажа, абаhан уялгаяа дүүргээб.

Шэнэ жэлдэ бүри ехэ hү hаахын түлөө тэмсэнэбди. Юуб гэхэдэ, энэ жэлдэ залуушуулай фестиваль үнгэрхэ байна бшуу. Тэрээндэ hайн бэлэг бариха ёhотойбди.

Бидэ hү хайшан гээд ехээр hаанабибди гэхэдэ, эгээн түрүүн үнеэдээ hайса эдеэлүүлжэ, залхуурангүй тэжээлыень буйлуулжа, амтаруулжа байгаад үгэнэбди. Мүнөө үедэ үнеэн бүридэ силос, шрот, талха тарянай зүйл, үбhэ, зелёнко рационой ёhоор эдюулнэбди. hүүлэй үедэ үнеэдээ үдэртөө гурба дахин hаадаг болоод байнабди. Минии үнеэд үшөө тугаллажа эхилээдүй. Тиигэбэшье үнгэрhэн хоёр hарада үнеэн бүриhөөн 332 литр hү hаагаад байнаб. Энэмни нёдондонойхиhоон ехэ болоно.

Абаhан уялгаяа шэнэ жэлдэ амжалтатайгаар дүүргэжэ шадахаб.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуушуулай суглаанда хабаадагшад (дээрэhээ доошоо): Түнхэнэй аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Тамара Гавриловна Климова, Селендумын МТС-эй комбайнер Алексей Андреевич Воропаев, Темлюйскэ МТС-эй агроном Екатерина Ивановна Капустина, Яруунын мяханай совхозой hаалишан Базар Доржиевич Дылыков, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Дашинима Балагановна Амоголонова, Түнхэнэй МТС-эй тракторист Даша-Цырен Цыренович Осоров.

луушуулай республиканска суглаанай зал соо.
А. Мантаевай фото.

Түрүүшүүлэй зэргэдэ—залуушуул

(Темлюйскэ МТС-эй агроном нүхэр Капустинагай үгэhөө)

Манай МТС-эй харьяата колхозууд hүүлэй жэлнүүдэй туршада олон hалбарита ажахыгаа хүгжөөхын тула оролдожо, яhала амжалта туйлаа. Малажал хүгжөөхэ, ороohо тарянай үндэр ургаса абаха хэрэгтэ комсомолецууд, залуушуул эдэбхитэйгээр хабаадалсана. МТС-эй харьяата колхозуудта ороohото культурануудай га бүриhөө дунда зэргээр 10,7 центнер ургаса мүнөө жэл абтаhан байна. Энээндэ механизаторнуудай хубита мүн лэ оролсоно. Мүн МТС-эймнай трактористнууд условно трактор бүхэнөөр 870 га зөөлэн хахалалга хэhэн, тракторна хүдэлмэриин түсэбые 103,9 процент дүүргэhэн байна.

Тракторна бригадануудай дунда инженер Болдогоевой хүтэлбэрилдэг комсомольско-зулуушуулай бригада түрүү hууридa ябажа гараа. Бригадынхид условно трактор бүхэнөөр 1163 га зөөлэн хахалалга хэhэн байна. Техническэ дээдэ hургуулитай нүхэр Болдогоев бригадынгаа ажал хүдэлмэрине зүбөөр эмхидхэдэг, трактористнуудтаа хододоо туhалдаг байжа, МТС дотороо хүндэтэй хүнүүдэй нэгэн болонхой.

Мүн бусадшье тракторна бригадануудтамнай түрүү комбайнернуудай, тракторнстнуудай тоо жэл ерэхэ бүри олошорно.

Ерэхэ хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэл манай МТС-тэ эршэмтэйгээр ябажа байна. Трактор заhабарилгын кварталай түсэб 107 процент дүүргэгдээ. Гадна, комсомольско-залуушуулай звено харьяата колхозуудтаа малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилхые оролдоно.

Гэбэшье, манай Кабанскын аймагта (город шадарай аймагта) овощь тарижа ургуулга, сад сэсэрлиг тариха хэрэг бирагүй байhан зандаа. Аймагай комсомолецууд орон нютагаа, тосхон hууринуудаа сэсэрлиг гоё болгохын тулада саашадаа оролдохо бэзэ.

Манай республикатай мүрысэжэ байгаа Читын областиин залуушуулай делегаци суглаанда хабаадалсахаяа ерээ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Читын областиин Могойтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Д. Доржиева (зүүн гарhаа), манай республикын Закаменай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Т. Аюшеева гэгшэд заседаниин забhарта танилсажа байна. А. Мантаевай фото.

АЛДАРТА ОЙ

(Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин эмхидхэгдэһээр 25 жэлэй ойдо)

Октябрьска Социалистическэ революциин урда тээ бурят арадта өөрын театршье, уранһайханай һургуулишье гэжэ байгаагүй. Советскэ засагай жэлнүүдтэ түхэл маягаараа национальна, удхаараа социалистическэ культура хүгжөөхэ арга боломжо бурят арадта олгогдоо.

Бурят - Монголой республикын түрүүшын педтехникумэй дэргэдэ 1925 ондо хүгжэмэй курса эмхидхэгдэһэн байгаа. Энэ курсада Мария Шамбуева, Гомбо Цыдынжапов болон бусад һурадаг байгаа юм. Эдэ хоёр Бурят-Монголой национальна искусствын хүгжэлтэдэ ехэ үүргэ дүүргээ.

Удаань бурят-монгол театрально-хүгжэмэй курса эмхидхэгдэһэн байна. Хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин элэбхитэд, бэлигтэй нүхэд тэрэ студида һурахаяа ерээ һэн. Тэндэ һурагшадай табиһан зүжэг наадануудые хүн зон ехээр һонирхожо харадаг, артистнарые хүндэтэйгөөр угтадаг байгаа. Эдэ амжалтыень харадаа абажа, Бурят-Монголой республикын правительство тус студиие театральна ба хүгжэмэй отделенинүүдтэй тусхай һургуули болгоһон юм. Тиихэдэ 1931 ондо театрально-хүгжэмэй техникум нээгдээд, түрүүшын жэлдэ 60 хүн һуража захалаа. Энэ техникум артистнуудые, хүгжэмшэдые, багшанарые, уранһайханай кружок хүтэлбэрилхэ хүнүүдые бэлдэхэ үүргэтэй байгаа.

Техникум дүүргэжэ гараһан түрүүшын бүлэг студентнэр Бурят-Монголой национальна театрын артистнууд болоһон байна. Тэдэнэй тоодо Н. Гендунова, Ч. Генинов, В. Халматов, Ж. Пагбаин, У. Болдонова, Н. Гармаева, драматург Н. Балдано, Ю. Шангина, Б. Ринчино, Ж. Иванов ба бусад оролсоно.

Эдэ залуу мэргэжэлтэд 1932 оной июнь һарада түрүүшынгээ театральна сезониие нээгээ һэн. Тус техникум саашадаа театрально - хүгжэмэй училищи болоод, хүгжэмэйнь отделени үргэдхэгдэжэ, дуу дуулалгын, фортепианын, скрипкын, виолончелиин, духовой инструментнүүдэй классууд нээгдээ. Эндэ ерээдүй дуушад, хүгжэмшэд бэлдэхэгдэжэ захалаа һэн.

1936 ондо тус техникумые дүүргэһэн нүхэд Б. Вампилов, И. Миронов, Д. Дагбаева болон бусад шэнэ, колхозно-совхозно театрын артистнар болоо һэн.

Мүн училищиин студентнэрэй хүсөөр республиканска радио - комитедэй дэргэдэ түрүүшын национальна хоор, домбрын инструментнүүдэй заахан ансамбль бии болгогдоо һэн. Эдэнэр бурят - монгол арадай хүгжэм ба дуунуудые нэбтэрүүлхэ ехэ хүдэлмэри хээ.

Хүгжэмэй училищи театрын национальна кадрнуудые бэлдэхын тула ехэ юумэ хэхэһээ гадна, хүгжэмэй культура хүгжөөхэ хэрэгтэ горьтой үүргэ дүүргэнэ. Энэ училищиһаа манай түрүүшын композиторнууд, дуушад, артистнууд урган гараа. Тэндэ манай композиторнууд Дандар Аюшеев, Бау Ямпилов, Жигжит Батуев һураа.

1939 ондо хүгжэмэй отделениие дүүргэгшэдһээ бүридүүлэн, арадай национальна инструментнүүдэй оркестр анха түрүүн эмхидхэгдээ һэн. Тус оркестр Бурят-Монголой гүрэнэй дуу ба хатарай ансамбль болотороо ургаа.

Москвада Бурят-Монголой искусствын декада үнгэргэхэ бэлэдхэлдэ училищиин студентнэр эдэбхитэйгээр хабаадалсаа һэн. Жэшээлхэдэ, училищиие дүүргэһэн Н. Петрова, Б. Балдаков, Ц. Шагжин, И. Батурин болон бусад «Энхэ Булат баатар» гэжэ бурядай түрүүшын оперодо гол рольнуудые һайнаар наадаа.

Дайнһаа хойшо үнгэрһэн жэлнүүдтэшэ абаад үзэбэл, энэ училищиие 232 хүн дүүргээ. Тэдэнэй зариманиинь һуралсалаа үргэлжэлүүлэн Римский - Корсаковой нэрэмжэтэ ленинградска консерватори дүүргээд, оперо ба баледэй театрта хүдэлмэрилжэ байна. Мүн Москвагай, Ленинградай, Казаниин консерваторинуудта олохон хүн һуража байнхай.

Училищиин хүмүүжүүлһэн хүнүүд тухайда хэлэхэдээ, багшанарай үнэн сэхэ, үрэ түгэс ажалые магтаха дуран хүрэнэ. Екатерина Дмитриевна Миронская - Прозорова (мүнөө директор), БМАССР-эй искусствын габьяата ажал - ябуулагша Вера Дмитриевна Обыденная, Михаил Максимович Засорин болон бусад училищиин эмхидхэгдэхэһээ хойшо шахуу үргэлжэ багшалжа байна. Национальна искусствын мэргэжэлтэдые бэлдэхэхын тула эдэнэр ехэ хүдэлмэри хээ. Училищи дүүргэһэн А. Рогова, М. Скольчикова, В. Лыгденова, С. Балдаев, М. Балдаев, В. Бадмаев, А. Попов, Г. Назарьева, В. Шестакова багшанартаяа хамта ерээдүйн мэргэжэлтэдые хүмүүжүүлнэ. Мүн училищи дүүргэгшэдэй дундаһаа РСФСР-эй габьяата артистнууд — Н. Гендунова, Ч. Генинов, А. Ильин, Н. Петрова, Н. Гармаева, М. Степанова, республикын арадай артистнууд — В. Халматов, Ц. Шагжин, Ц. Хоборков, Т. Гергесова болон бусад, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша, драматург Н. Балдано, поэдүүд Ц. Жимбиев, Г. Чимитов урган гараа.

Училищиин эмхидхэгдэһээр 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, республикымнай правительство үнинэй багшанарай аша түгэс ажалые үндэр ехээр сэгнэбэ. БМАССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй Указаар училищиин үнинэй багшанар хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэлсэһэн ба Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус училищиие дүүргээд, мүнөө хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулида багшалдаг нүхэр З. Тогочиева, З. Сергеева, А. Попов гэгшэдтэй училищиин үнинэй багшанар М. М. Засорин, Е. Д. Миронская-Прозорова (зүүн гарһаа хоёрдохи ба гурбадахи) хөөрэлдэжэ байна. 2. БМАССР-эй габьяата артист Ж. Иванов, РСФСР-эй габьяата артистка Н. Гендунова «Будамшуу» гэдэг зүжэгтэ наадажа байна.

А. Плишкинагай текст,
Е. Ринчиновагай фото.

Ч-Н Генинов

(РСФСР-эй габьяата артист)

Театрально-хүгжэмэй училищие 1932 ондо түрүүшын группатай хамта дүүргэһэн байнаб. Тэрэ гэһээр би таһалгаряагүй бурят драмын театрта хүдэлмэрилжэ, хамта 60 гаран рольдо наадаһан байнаб. Тэрэ тоодо Шиллерэй «Коварство и любовь», Шекспирэй «Отелло», Островскиин «Гроза», бурят драматургнуудай — «Баяр», «Энхэ-Булат баатар», «Будамшуу» гэхэ мэтэ олон пьесэнүүд оролсоно. Батожабайн сценаряар табигдажа байгаа «Адуушанай дуун» гэжэ кинокартинада Мархансайн ролиие нааданаб.

Артистын үүргэ дүүргэхэһээ гадна, мүн уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдтэ, залуу артистнуудта туһалха гэжэ оролдодогби. Тэрэ зорилгоёо бэелүүлэн «Хоёр һүни», «Бэри» гэхэ мэтэ хамта нэгэ акттай 7 пьесэ, хэдэн дуу ба аялгануудые зохёоһон байнаб.

Театрально-хүгжэмэй училищиин багшанар минии творческо ажалда тон ехэ туһаламжа үзүүлээ. Энэ алдарта ойн үдэр би үнэн зүрхэнһөө багшанартаа баясхалан хүргэнэб.

В. К. Халматов

(БМАССР-эй арадай артист)

Театрально-хүгжэмэй училищи минии творческо ажалда эхи табижа үгөө. Мүнөө түрэл училищиингаа алдарта 25 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан өөрынгөө багшанарта, училищиин ехэ коллективтэ халуун баясхалан хүргэнэб.

24 жэлэй туршада театрта хүдэлхэ зуураа дэлхэйн ба ородой классигуудай, мүн Бурят-Монголой драматургнуудай зохёоһон пьесэнүүдтэ наадажа, 70 шахуу рольнуудые гүйсэдхэһэн байнаб. Минии, юрын артистын ажалые манай республикын правительство үндэр дээрэ сэгнэжэ, намда БМАССР-эй арадай артистын хүндэтэ нэрэзэргэ олгоо һэн. Минии творческо ажалай амжалта хадаа намайе хүмүүжүүлһэн түрэл училищимни амжалта гэжэ тоолоноб.

Ф. С. Сахиров

(Режиссэр)

Театрально-хүгжэмэй училищида һуралсажа байха үедөө би искусство тухай зарим тэды ойлгожо, бүхы эрдэм ухаагаа, шадабари мэргэжэлээ энэ хэрэгтэ үгэхэ гэжэ шиидээ һэм. Теэд 1949 ондо һуралсалаа дүүргээд, саашадаа мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ зорилгоор Москвагай театральна искусствын институтда ороо бэлэйб. Тэндэ һуралсажа байха зуураа, «Опасные тропы» гэжэ кинодо Миону гэгшын рольдо наадаһан байнаб. Энэ минии түрүүшын роль байгаа.

Тус институтые дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр 1955 онһоо Бурят-Монголой драматическа театрта режиссёроор хүдэлмэрилжэ байнаб.

Искусствын удха үүргые ойлгожо, үнэхооролөө дуратай ажалаа олохо хэрэгтэм туһалһан багшанараа, һургууляа хэзээдэшье мартахагүйб.

П. В. Шапова

(Артистка)

Театрально-хүгжэмэй училищи дүүргээд, долоодохи жэлээ Бурят-Монголой драматическа театрта хүдэлмэрилжэ байнаб. Намда даалгагдаһан рольнуудые наадахадаа өөрынгөө багшанарые, тэдэнэй хэлэһэн нангин үгэнүүдые, заабаринуудые хододоо һанажа ябагшаб. Һүүлэй үедэ Островскиин «Гроза» гэжэ пьесэ соо Катеринын, Балданогой «Агууехэ түүдэгэй толон» гэжэ пьесэдэ Даримын ба бусад рольнуудые наадаа һэм. Мүнөө И. Франкогой «Украденное счастье» гэжэ пьесэ табилгада хабаадалсаха байнам.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XI сесси

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 13. (ТАСС). Перугэй, Колумбиин, Чилиин, Испаниин болон бусад хэдэн оронуудай делегацинуудаар дэмжэгдэн, США-гэй делегаци һаяхан «Венгерскэ асуудал» тушаа тогтоолой проект зүбшэн хэлсэлгэдэ табиһан байгаа. Генеральна Ассамблейн үсэгэлдэр болоһон үдэрэй пленарна заседани дээрэ «Венгерскэ асуудал» хэлсэгдэжэ дүүргэгдэбэ. Советскэ Союзые болон Венгриин Арадай Республикые тус проект соо урданайхяараал хардажа, хархис этэгээдүүдэй буһалгаа дарахадань, Венгриин арадта Советскэ Союзай туһаламжа үзүүлһэниинь «буруушаагдана».

Советскэ Союз «Венгриин бэеэ даанхай байдалда хажууһаа оролсожо» ООН-эй уставые хазагайруулжа байһан хэбэртэйгээр проектын тогтоол соо ямаршье үндэһэгүй мэдүүлгэ хэгдэнэ. «Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин хиналта доро» Венгриһээ Советскэ Союзай сэрэгээ гаргахыень тогтоолой проект уряална. Гэбэшье, Варшавска хэлсээнэй ёһоор, мүн Венгриин правительствын гуйһан дээрэһээл советскэ сэрэгүүд тэндэ байна бшуу.

СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Соболев үгэ хэлэхэдээ, тус сесси дээрэ хэгдэһэн хардалга гүрдэлгэһөө боложо, Венгриин Арадай Республикын саашадаа сессидэ хабаадалсаха аргагүй болоһыень шаналжа байһанаа мэдүүлээ.

США-гэй һанаашалгаар зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа тогтоолой ямаршье үндэһэгүйень далдалха зорилгоор, зарим ороной түлөөлэгшэд хардалга гүрдэлгэ хэнэ гэжэ «Венгерскэ асуудалые» зүбшэн хэлсэлгэ харуулаа.

Арадай демократиин оронуудай дотоодын хэрэгтэ США-гэй саг үргэлжэ оролсожо байһан тухайнь советскэ болон бусад делегацинууд үнэншэмөөр олон баримтануудые харуулһан байна. Хэрбээ иимэ баримтануудай үшөө хэрэгтэй һаань, США-гэй түлөөлэгшын хэлэһэн һүүлшын үгые хаража үзэгты. Энэнь Венгридэхи арадай-демократическа байгууламжые унагааха гэжэ сэхэ уряал хэһэн ябадал гээшэ.

Энэнь ойлгомторгүй хэлэһэн үгэ бэшэ. Сүлөөтэ оронуудай бэеэ даанхай национальна байдалые бүдүүлигээр эбдэн, тэдэнэй дотоодын хэрэгтэ хамаархалга Америкын Холбоото Штадуудай гадаадын политикын гол хараа шугамынь мүнөө үедэ болонхой. США-гэй гадаадын политикые хүтэлбэрилэгшэд болон стратегическэ тагнуул гэдэгэй гол анхаралынь мүнөө үедэ Венгридэ хандууланхай байна. Гэбэшье, энэнь бэеэ даанхай, сүлөөтэ оронуудта эсэргүү хорото ябуулгын үргэн түсэбэй багахан хуби байһыень һая болоһон юумэнүүд харуулаа. Иимэһээ, бэеэ даанхай гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгтэ хамаархажа, тэдээндэ эсэргүү хардалга хэдэг Америкын Холбоото Штадуудай ябуулгань Генеральна Ассамблей дээрэ хэлсэгдэхэ ёһотой.

США-гэй түлөөлэгшэ хүнэй эрхэ тухай эндэ олон табан юумэ хэлэһэн байна. «Венгриин хүдэлмэришэдэй үмөөрэгшэнь» хэбэртэйгээр бэеэ харуулхаһаа тэрэ эшээгүй.

Теэд хүнэй ямар эрхэ тухай, ямар шухала эрхэ сүлөө тухай США-гэй түлөөлэгшэ хэлэнэб? Энэ асуудалые тус түлөөлэгшэ ондоогоор ойлгодог байжа болоо ха. Энээнтэй дашарамдуулан, һаяхан болоһон юумэнүүдые һануулая. США-гэй монополистнуудай, тусхайлан хэлэбэл, «Юнайтед фрут компани» гэжэ монополиин тухиралгаар, Латинска Америкын багахан оронуудай нэгэн—Гватемалада зэбсэгтэ добтолго хэгдэһэн байна. Хариин гүрэнэй монополистнуудта оронойнгоо баялигые дээрмэдүүлжэ байхаяа болихо гэжэ шиидэһэн Гватемалын хуулита демократическа правительство газаа тээһээ эльгээгдэһэн зэбсэгтэ хүсэнүүдэй туһаламжаар унагаагдаа һэн.

Теэд венгер арадта мүн лэ иимэшүү ухаанай эрхэ сүлөө олгохын түлөө США-гэй түлөөлэгшэ оролдоно бэшэ аал?

Венгридэ болоһон юумэнһээ уламжалан, Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци бэрхэтэй байдалда оробо гэжэ Франциин түлөөлэгшэ эндэ хэлэһэн байна. Англи Израиль хоёртой хамта Франциин үйлдэһэн Египедтэ эсэргүү добтолгоһоо Ассамблейн анхарал энээгээрэ һамааруулхые оролдоһониинь тон эли.

Американска тогтоолые дэмжэн үгэ хэлэһэн делегадууд ондоо ороной газар дээрэхи Америкын сэрэгэй базанууд болон зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнь тухай юушье хэлэдэггүй зантай. Тиихынгээ хажуугаар, Советскэ Союзые, мүн фашистска буһалгаа дарахадань венгер арадта правительствынь гуйлтаар туһаламжа үзүүлһэн советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые хардана.

Варшавска хэлсээнэй ёһоор лэ советскэ сэрэгүүд Венгридэ байна, советскэ сэрэгүүдэй Венгридэ байһан тухай асуудал гансал СССР-эй болон Венгриин правительствын шиидхэхэ асуудал гэжэ советскэ делегаци үшөө дахин һануулна.

США-гэй дурадхаһан, ООН-эй нэрэ түрэдэ харша тогтоолые зүбшэн хэлсэлгые, мүн Венгриин Арадай Республикын болон арадай демократиин бусад оронуудай дотоодын хэрэгтэ хамаархаха гэһэн бүхы һэдэлгэнүүдые эрид шууд болюулха шухала гэжэ советскэ делегаци урдынхяараал тоолоно.

США-гэй болон хэдэн бусад оронуудай оруулһан проект голосованида табигдажа, олонхиин дуугаар абтаһан байна. Тус проектые буруушаан 8 делегаци (СССР, УССР, БССР, Чехословаки, Болгари, Румыни, Польша, Албани) голосовалаа. 13 делегаци (Афганистан, Камбоджа, Египет, Финлянди, Инди, Индонези, Иордани, Марокко, Саудовска Арави, Судан, Сири, Йемен, Югослави) һаналаа бариба.

Индиин, Индонезиин, Бирмын болон Цейлоной делегацинуудай тогтоолой проект голосованида табигдаагүй.

Иигэжэ, уласхоорондын байдалай түгшүүрилые һулаоруулгада эсэргүүсэгшэд ООН-эй нэрэ түрэдэ харша, США-гэй болон тэрэнэй туһамаршадай хубиин интересые баримталһан үшөө нэгэ проект Генеральна Ассамблейгээр абхуулба.

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 13. (ТАСС). Дүрбэдэхи комитедэй (харгалзалгын асуудалнууд болон өөрын захиргаангүй газарнууд тушаа) элидхэл ба британска зонхилолго доро байдаг Тогые ООН-эй зүгһөө харгалзуулхые болюулха тухай тогтоолые ООН-эй Генеральна Ассамблей мүнөөдэрэйнгөө үглөөнэй заседани дээрэ баталаа. 1957 оной мартда Золотой берег гэжэ колониие бэеэ даанхай байдалтай болгохо тухай Англи найдуулһан байна. Англиин тус колониин бэеэ даанхай байдалтай болоходо, Того тэрээнтэй нэгэдүүлэгдэхэ гэжэ тогтоол соо хараалагдана. Шэнэ гүрэн Гана гэжэ нэрэтэй болохо.

Тогын арад зон нэгэдүүлэгдэжэ, тэдээндэ бэеэ даанхай байдал олгогдохо ёһотой гэжэ Советскэ Союз саг үргэлжэ хэлэдэг байгаа гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Соболев тэмдэглэбэ. Гэбэшье, захиргаанай газарай үсэдөөр эсэргүүсэдэг дээрэһээ, Тогын хоёр хубиинь (нүгөө хубинь французска зонхилолго доро байдаг юм) мүнөө үедэ нэгэдүүлхэ аргагүй байшоо. Тиимэһээ, британска зонхилолго доро байдаг Тогын нэгэ хубиие Золотой берегтэй нэгэдүүлхэ тухай дурадхал советскэ делегаци дэмжэнэ.

Састроамиджойн мэдүүлгэ

ДЖАКАРТА, декабриин 13. (ТАСС). Гүрэнэй урбалта хэжэ, сэрэгэй диктатура тогтоохо зорилгоор бүлэг хархис офицернүүдэй һаяхан хэһэн һэдэлгын буруу һүрэһэн тухай Индонезиин премьер-министр Састроамиджойо үсэгэлдэр парламентда мэдүүлгэ хээ.

Армиин штабай начальник байһан Лубисай толгойлһон үгэсэлгын зорилгонь ямар байгааб гэхэдэ, правительствые унагааха, парламент болон политическэ партинуудые тарааха, армиин хүтэлбэрилэгшэдые, министрнүүдые болон политическэ партинуудай толгойлогшонорые арестовалха, Джакарта дээрэ алалга хюдалга хэхэ гэһэн байна гэжэ премьер-министр хэлээ.

Мүрдэлгэ хэһэнэй һүүлээр, 10 офицер тушаалһаа буулгагдаа, 11-ниинь хэһээлтэдэ ороо гэжэ премьер мэдүүлээ.

Хойто Ирландида боложо байгаа событинууд тушаа

ЛОНДОН, декабриин 13. (ТАСС). Ирландиие хубааһан ябадалда эсэргүүсэн, «Ирландская республиканская армия» гэжэ партиин хүтэлбэри доро декабриин 12-ой һүни хойто Ирландида болоһон событинууд тухай газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр мэдээсэнэ.

Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Ферман болон Дерри гэжэ газарнуудта хүүргэнүүд тэһэлэгдэһэн, Лондондерридэхи радиодамжуулгын Би би си станци үгы хэгдэһэн, Магерафелтедэхи (графство Дерри) сүүдэй байшан галдагдаһан байна. 1920—1921 онуудһаа хойшо «Ирландская республиканская армия» гээшын хэһэн добтолгонуудһаа энэ «тон хүсэтэйнь» байгаа гэжэ «Манчестер гардиан» газетэ тоолоно.

«Ирландская республиканская армия» гэжэ партиин совет декабриин 12-то Дублинда мэдүүлгэ толилоо гэжэ Пресс Ассошиэйшн агентство мэдээсэнэ. «Эзэмдэгдэһэн Ирландида Англиин эзэрхэлгэдэ эсэргүү тэмсэл тон шиидхэхы үедөө хүрэбэ... «Ирландская республиканская армиин» һайн дуратанаар толгойлогдоһон манай хүнүүд зургаан графствода дайсанда эсэргүү тэмсэл хээ.

Энэ—Англиин добтолгодо эсэргүүсэн, үни удаан боложо байгаа тэмсэл мүн»,—гэжэ тэрээн сооһь хэлэгдэнэ.

«Энэ хүндэ хүшэр үедэ Эхэ орондоо, мүн тэрэнэй газаа тээ байһан ирландиинхид политическэ болон бурхан шажанай талаар арсалдаата асуудалнуудаа мартажа, национальна сүлөөрэлгын туг доро нэгэдэн жагсаха ёһотой»,—гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

«Ирландиие Англиин хубаажа, ороной хойто хубиие Англиин политическэ хиналтада оруулһан ябадалые, мүн ороной урда зүгтэ экономическа талаар Англиин эзэрхэлгые бусалтагүйгөөр усадхаха ёһотой.

Ирландиие бэеэ даанхай, нэгэдэмэл, демократическа республика болголго—манай зорилго мүн. Энээниие бэелүүлхын түлөө манай газарһаа эзэмдэгшэдые үлдэн, гүйсэд илалта түйлатараа бидэ тэмсэхэбди»,—гэжэ мэдүүлгын түгэсхэлдэ онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Порт-Саид шадар байһан ООН-эй уласхоорондын онсо хүсэнүүдэй тоо

КАИР, декабриин 13. (ТАСС). «Аль-Ахрам» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Порт-Саид шадар байһан ООН-эй уласхоорондын онсо хүсэнүүдэй тоо 3.200 хүн болоо. Тэдэнэй 2.500 хүниинь город соо, нүгөөдэ 700-ниинь Египедэй ба англо-французска сэрэгүүдэй хоорондохи буферна зонодо байрлана.

Гаитиин президент тушаалһаа гараба

ВАШИНГТОН, декабриин 13. (ТАСС). Гаитиин президент Маглуар тушаалһаа гараа гэжэ гүрэнэй департамент соносхоо. Хойто жэлэй апрельдэ болохо һунгалта болотор, верховно сүүдэй түрүүлэгшэ Жозеф Немур Пьер гүрэнэй толгойлогшын уялга дүүргэжэ байха.

Ороной экономическа талаар хүндэ хүшэр байдалда ороһонһоо, мүн правительствын политикаһаа шалтагаалан бүгэдэниитын забастовко Маглуарай тушаалһаа гарахын урда тээ болоо гэжэ американска хэблэл мэдээсэнэ. Мүн хэдэн үдэрэй урда тээ, правительство оппозициин толгойлогшодые арестовалжа, конституциин хүсэ гэээлгэһэн байна.

Редакторай орлогшо
О. ГОМБОЕВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Ленина. 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74. отв секретаря — [illegible] отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67. бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00634. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 7010.